

Üniversite tarafından sözleşme ile çalıştırılan işçi sayılmayan öğrencilere yapılan ödemelerin vergilendirilmesi

Belge türü	Özelge
Kanun	DAMGA VERGİSİ KANUNU
Özelge no	97895701-155[2020/74]-711786
Tarih	28.09.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü

Sayı : 97895701-155[2020/74]-E.711786

28.09.2020

Konu : Üniversite tarafından sözleşme ile çalıştırılan işçi sayılmayan öğrencilere yapılan ödemelerin vergilendirilmesi

İlgide kayıtlı yazınız eki özelge talep formunun incelenmesinden, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46 ncı maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurumları Kısmi Zamanlı Öğrenci Çalıştırma Usul ve Esasları kapsamında Üniversiteniz birimlerinde sözleşme ile çalıştırılan ve 4857 sayılı Kanun kapsamında işçi sayılmayan öğrencilere çalışmaları karşılığında ödenecek ücret nedeniyle gelir vergisi ve damga vergisi kesintisi yapıp yapılmayacağı ile asgari geçim indirimi uygulanıp uygulanmayacağı hususlarında görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

61 inci maddesinde, "*Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez."

94 üncü maddesinde, "*Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.*

1.Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre,

...

Yukarıdaki bentlerde yazılı vergi tevkifatının yapılmasında 96 ncı madde hükmü göz önünde tutulur. "

96 ncı maddesinde, "*Vergi tevkifatı, 94'üncü madde kapsamına giren nakten veya hesaben yapılan ödemelere uygulanır. Bu maddede geçen hesaben ödeme deyimi, vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları ödeyenleri istihkak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren her türlü kayıt ve işlemleri ifade eder.*"

hükümlerine yer verilmiştir.

Diğer taraftan, aynı Kanunun "*Asgari geçim indirimi*" başlıklı 32 nci maddesinde de ücretin gerçek usulde vergilendirilmesinde asgari geçim indirimi uygulanacağı, asgari geçim indiriminin mahsup edilecek vergiden fazla olması halinde iadenin yapılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Asgari geçim indiriminin uygulamasına ilişkin usul ve esaslara ilişkin ayrıntılı açıklamalar 265 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yapılmıştır.

Ayrıca, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46 ncı maddesinin (k) bendinde "*Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından burs verilenler veya burs alma şartlarını taşıyanlara öncelik verilmek suretiyle hizmetlerine ihtiyaç duyulan öğrenciler, öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumlarındaki geçici işlerde kısmi zamanlı olarak çalıştırılabilir. Bu şekilde çalıştırılan öğrenciler, bu çalışmalarından dolayı işçi olarak kabul edilmez. Kısmi zamanlı olarak çalıştırılan öğrencilere bir saatlik çalışma karşılığı ödenecek ücret, 4857 sayılı İş Kanunu gereğince 16 yaşından büyük işçiler için belirlenmiş olan günlük brüt asgari ücretin dörtte birini geçmemek üzere, yükseköğretim kurumu yönetim kurulu tarafından belirlenir. Kısmi zamanlı çalışma karşılığı ücret ödenmesi, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından verilmekte olan burs veya öğrenim kredisinin kesilmesi veya aynı Kuruma ait yurtlardan yararlanma hakkının kaldırılması sonucunu doğurmaz. Kısmi zamanlı olarak öğrenci çalıştırılmasına ilişkin haftalık çalışma süreleri ile diğer usul ve esaslar Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir.*" hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, Üniversiteniz tarafından 4857 sayılı Kanun kapsamında işçi sayılmayan kısmi süreli olarak çalışan öğrencilere yapılan ödemelerin gelir vergisinden istisna olduğuna dair Gelir Vergisi Kanununda ve kendi kanununda herhangi bir düzenleme yer almadığından, bu kapsamda çalışanlara yapılan ödemeler için işveren tarafından ücret bordrosu düzenlenerek, Gelir Vergisi Kanununun 61, 94, 103 ve 104 üncü maddelerine göre gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Ayrıca, söz konusu çalışanların ücretlerine medeni durumları dikkate alınmak suretiyle asgari geçim indirimi uygulanacağı tabiidir.

DAMGA VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu, bu Kanundaki kağıtlar teriminin, yazılıp imzalanmak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade ettiği hükme bağlanmıştır.

Kanuna ekli (1) sayılı tablonun "*IV. Makbuzlar ve diğer kağıtlar*" başlıklı bölümünün 1/b fıkrasında, maaş, ücret, gündelik, huzur hakkı, aidat, ihtisas zammı, ikramiye, yemek ve mesken bedeli, harcırah, tazminat ve benzeri her ne adla olursa olsun hizmet karşılığı alınan paralar (avans olarak ödenenler dahil) için verilen makbuzlar ile bu paraların nakden ödenmeyerek kişiler adına açılmış veya açılacak cari hesaplara nakledildiği veya emir ve havaalelerine tediye olunduğu takdirde nakli veya tediye temin eden kağıtların nispi damga vergisine tabi olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Mezkur Kanuna ekli (2) sayılı tablonun "*IV. Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar*" başlıklı bölümünün (34) numaralı fıkrasında, Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ücretlere ilişkin kağıtların damga vergisinden istisna olacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, Üniversiteniz birimlerinde sözleşme ile çalıştırılan 4857 sayılı Kanun kapsamında işçi sayılmayan öğrencilere yapılan ve söz konusu istisna hükmü kapsamında yer almayan ücret ödemelerine ilişkin düzenlenen kağıtların, 488 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı tablonun IV/1-b fıkrasına göre damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.